

*Левицька Надія Миколаївна,
доктор історичних наук, професор,
Національний університет харчових технологій
(м. Київ, Україна)*

ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА КУЛЬТУРНУ ДИПЛОМАТІЮ УКРАЇНИ

З початку російсько-української війни 2014 року культурна дипломатія України почала набувати нового значення і змісту. Україна почала розвивати культурну дипломатію та вибудовувати свій імідж на міжнародній арені, демонструючи культурну незалежність країни. Вона стала невід'ємним інструментом зовнішньої політики держави, що використовується для зміцнення міжнародних відносин. Культура стала засобом комунікації з міжнародною спільнотою в протидії російській агресії та пропаганді. Анексія Криму та початок війни на сході України різко активізували діяльність культурної дипломатії.

Війна змусила кожен аспект суспільного життя бути частиною інформаційної та ідеологічної боротьби. І ця боротьба зосереджувалася на кількох ключових напрямках: протидія російським наративам, поширення інформації про українську ідентичність та зміцнення міжнародної підтримки через культурні ініціативи. З 2014 року значну увагу почали приділяти створенню і розширенню інституційної бази для культурної дипломатії. Одним із головних викликів для України після 2014 року було протистояння російській дезінформації, яка спотворювала імідж України на міжнародній арені. Російська пропаганда активно працювала над тим, щоб створити негативний образ України, використовуючи старі стереотипи про «недорозвинену» культуру та історію. У відповідь на це Україна почала активно використовувати культурну дипломатію як засіб розвіювання цих стереотипів. У 2015 році був проведений перший Форум культурної дипломатії, де обговорювалися питання боротьби з дезінформацією та просування позитивного іміджу України за кордоном. Культурна дипломатія стала ключовим елементом у нашій боротьбі за міжнародне визнання та підтримку. Одним із ефективних інструментів стало українське кіномистецтво, зокрема фільми, які демонстрували сучасні події в Україні та розкривали теми війни, стали потужним засобом впливу на міжнародну аудиторію. Так фільм «Кіборги» Ахтема Сеїтаблаєва про захист

Донецького аеропорту, став міжнародним хітом і привернув увагу до героїзму українських військових.

У 2017 році було створено Український інститут як ключову державну установу, відповідальну за представлення України за кордоном. Інститут почав реалізовувати масштабні міжнародні проекти, такі як Двосторонній рік культури Україна – Австрія, а також численні виставки, фестивалі та концерти в Європі та США. Основною метою роботи Інституту було вийти з тіні Росії і довести, що ми маємо свою унікальну ідентичність.

У 2018 році український павільйон на Венеціанській бієнале був присвячений темі війни і переміщених осіб. Художники Нікіта Кадан і Жанна Кадірова, використовували свої роботи для того, щоб розповісти світові про війну на сході України і виклики, з якими стикається українське суспільство.

Після повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році культурна дипломатія України зазнала подальших трансформацій. Війна дала поштовх до нових проектів, таких як «Листівки з України», які використовують культурний контент щоб розповісти історію про руйнування війною та показати стійкість української культури. Нині важливою складовою культурної дипломатії стали спільні проекти з міжнародними партнерами, а також онлайн-платформи, які доносять українську культуру до широкої аудиторії в умовах обмежень через війну.

У 2022 році в межах культурного сезону у Франції було втілено проект «Українська весна» за підтримки Українського інституту та посольства України у Франції, який мав на меті познайомити французьку публіку з сучасним українським культурним контекстом. Мета «Української весни» – забезпечити якісний український контент у французькому експертному культурному полі, розширити фахові дискусії щодо історії та культури України і засобами культури і мистецтва спростувати хибні уявлення французів про Україну[1]. Таких подій та міжнародних проектів стає все більше. І це довело, що міжнародний культурний напрямок – це потужна зброя.

Україна, яка на сучасному етапі активно впроваджує культурну дипломатію, використовує цей інструмент для посилення власної міжнародної позиції та інтеграції в європейську спільноту. Для України культурна дипломатія є одним із головних засобів боротьби за національний імідж та підтримку євроінтеграційних прагнень. В умовах війни з Росією та складної політичної ситуації на міжнародній арені, культурна дипломатія відіграє важливу роль у зміцненні зв'язків з Європою та світом через культурні проекти, виставки, освітні програми, а також через активну участь України у міжнародних культурних форумах і організаціях[2, с. 175].

Дивитися на культуру сьогодні потрібно прицільно як на інструмент у боротьбі з Росією. Зараз іде війна за виживання країни і нації. Не за територію, не за домінування, а війна за збереження державності та нації українців.

Отже, культурна дипломатія після 2014 року допомогла не тільки боротися з російською агресією на інформаційному фронті, але й зміцнювати міжнародний імідж України. Вона виступає важливою складовою української

зовнішньополітичної стратегії. Культурна дипломатія є силою, яка зближує нації та допомагає будівництву стійкого міжнародного порядку.

Література:

1. У Франції розпочинається новий культурний сезон проекту Українська Весна. URL: <https://day.kyiv.ua/article/kultura/u-frantsiyi-rozprochynayetsya-novyy-kulturnyy-sezon-proyektu-ukrayinska-vesna>).

2. Браніцька, Т.Р., Кащенко, Н.В., Кухар, І.Г. (2021). Культурна дипломатія як спосіб комунікації в інтересах національної безпеки України. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*, 4(16), С. 167-178.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.